

**Доклад за извършен
мониторинг на
Жълтокоремна бумка –
район на участък „Ада тепе”
на находище „Хан Крум”**

Октомври 2015

ИЗГОТВИЛ:

Деян Духалов

I. Въведение

Жълтокоремната бумка, *Bombina variegata* (Linnaeus, 1758) е широко разпространен вид в страната.

Натура 2000 вид включен в Приложение II на Директива 92/43 на ЕИО.

Защитен е по силата на Закон за биологичното разнообразие.

Защитен вид от Приложение II на Бернската конвенция.

По правило е многоброен в по-влажни райони на ниска надморска височина.

Района на Крумовград по принцип не е много благоприятен за вида. Основна причина за това е силното засушаване през юли и август и отсъствието на подходящи водоеми.

II. Методика

Описана е подробно в Приложение 3.

III. Резултати

III.1. Мониторирани територии

Като места за мониторинг бяха използвани всички, намерени точкови находища на вида в зони за мониторинг на костенурки „Ада тепе“ и Референтна зона „Синап“. Всичко 14 точки. (Приложение 1) Към 8-те точки мониторираны през 2013г. бяха наблюдавани още 6.

Паралелно с полевата дейност по мониторинга на костенурки през 2013, 2014 и 2015г. бяха извършвани наблюдения върху изменението на местообитанията на жълтокоремните бумки в района. Наблюденията обхващат почти целите активни за бумките периоди от годината.

През 2013 година бяха маркирани (фотографирани) 28 възрастни индивида (Приложение 2). През 2015г. - 51 индивида в 14 - те точки.

След сравнение на фотографиите, са установени осем повторни улавяния. Седем от тях в точка 013 (Чобанка), при фотографирани 14 в точката т.е. 50% повторение. Другото повторно улавяне е от чешма отстояща на 150 метра от точка 013.

2013г. беше суха, като много от водоемите в точките за мониторинг бяха без вода. Такава беше и точка 007, където през 2015г. са фотографирани 18 индивида и са изброени повече от 120 ларви.

През 2014г. имаше обилни валежи и водоемите не пресъхнаха до времето за зимуване. Годината беше изключително добра за мониторирания вид.

Активния сезон за 2015г. започна с хладна и суха пролет. Развитието на яйцата леко се забави. Забавянето по-късно се компенсира. В климатично отношение годината бе добра, но по-неблагоприятна от предишната. Някои чешми пресъхнаха, но достатъчно късно през август за да не окажат съществено влияние върху нормалния биологичен цикъл на мониторирания вид.

В периферията на зона „Синап“ е изградена нова чешма с големи и перспективни корита за развитие на земноводни. Повечето кладенци и чешми са в много добро състояние. Не са установени замърсени или унищожени водоизточници.

IV.3. Анализ на състоянието на популацията на жълтокоремната бумка (*Bombina variegata*)

Доказано, продължителността на живот на този вид жаба е поне 10 години. Повторните улавяния, ако животните не се отдалечават от местата, където са първоначално мониториранни, би трябвало да бъдат откривани по правило, тъй като поради отровния секрет, който отделят през кожата си, на практика те нямат естествени врагове. Неблагоприятни метеорологични условия, като суши могат да забавят развитието им и в редки случаи да ги убият. Най-голяма заплаха за тях са унищожаване на местообитанията и замърсяването им. Особена вреда може да нанесе изхвърлянето на остатъци от биоцидни препарати използвани в селското стопанство в местата, които обитават или в близост до тях.

Намирането им на терен е силно зависимо от наличието или отсъствието на вода. Когато има обилни количества вода, животните са пръснати в голям периметър и са трудно откриваеми в наводнената растителност. След намаляване на количествата вода животните се концентрират във малки водоеми (корита на чешми и кладенци), това е и най-благоприятния период за намирането им. След този период когато (ако) водата намалее и водоемите

пресъхнат, жабите пак “изчезват”. През различните години условията са различни. При работата на терен през най-благоприятните години с изобилие на вода може да се отчете по-ниска численост отколкото през години с умерени или по-слаби валежи, които са по-неблагоприятни за бумките.

Около Ада тепе се наблюдава групиране на точковите местообитания в три по-компактни района. Близко до махала Синап, в махала Чобанка и Калджик дере. Тези обстоятелства дават стабилност. Дори нещо да унищожи животните на едно място то бързо ще бъде отново заселено.

От друга страна близостта на река Крумовица, която не предлага добри условия за живот на бумки но е много добър коридор за разселването им може да бъде причина за периодични увеличения на числеността за сметка на привнесени екземпляри. Флукуациите в числеността на вида в района се влияят от случайни събития и не може да бъде критерий за локално въздействие от страна на проекта за добив и преработка на златосъдържащи руди от участък „Ада тепе“ на нах. „Хан Крум“.

IV.4. Заключение

- Вида е с ниска численост в района.
- Популацията му е стабилна.
- Изпълнението на „Biodiversity Action Plan for the Hermann Tortoise (*Testudo hermanni*) and the Spur-thighed Tortoise (*Testudo graeca*) at Ada Tere Project area” в пълния му обем ще подобри значително условията за живот на бумките чрез създаване на нови местообитания (микроводоеми).